

Boyoma

Driemaandelijks Nieuwsblad van
Kisangani vzw

België-Belgique
P.B.-P.P.
3720 Kortesse-
sem
BC1813

april-mei-juni 2023

Afgiftekantoor : 3720 Kortesse-
sem
P209455

Nieuw rekeningnummer

Kisangani vzw, Bronstraat 31, 3722 Kortesse-
sem

<http://www.kisangani.be/>

Nr 84

COLOFON
Boyoma
3-maandelijks nieuwsblad
nr 84 jaargang 22-2023
april-mei-juni 2023
v.u. Hugo Gevaerts,
Bronstraat 31,
3722 Kortesseem
Kisangani vzw
Rurale Ontwikkeling in
D.R.Congo

Zetel en Kantoor:
Bronstraat 31,
3722 Kortesseem
tel. 011 37 65 80
e-mail info@kisangani.be

IBAN BE92 8919 5400 6023
BIC VDSPBE91

Web: <http://www.kisangani.be/>

 vzw kisangani

Foto's: Sooi Gaethofs, Saskia Taat,
Lode Vrancken

Dit kwartaalblad wordt verzonden
aan geïnteresseerden. Indien u dit
blad niet meer wenst te ontvangen,
laat het ons dan weten.

Wie BOYOMA per e-mail wenst te
ontvangen, kan dit melden aan:
info@kisangani.be Vermeld of u
ook de gedrukte versie wenst.

Uw persoonlijke gegevens worden in
geen geval doorgegeven of verkocht
aan derden. Indien u deze gegevens
wenst te verwijderen uit de bestanden
van Kisangani vzw, dan kunt u dit per e-
mail of per post laten weten.

Contact Antwerpen

Alain Vandelannoote
Caronstraat 102, 2660 Hoboken
tel. 03 830 51 41
e-mail antwerpen@kisangani.be

Contact Brabant

Wouter en Rina Gevaerts-Robben
Bloemstraat 47, 3211 Binkom
tel. 016 63 25 58
e-mail brabant@kisangani.be

Contact Limburg

Hugo en Manja Gevaerts
Bronstraat 31, 3722 Kortesseem
tel. 011 37 65 80
e-mail limburg@kisangani.be

Contact Oost-Vlaanderen

Rik en Lut De Raedt-Van Laeken
Ten Ede 82, 9620 Erwetegem
tel. 09 360 82 47
e-mail oost-vlaanderen@kisangani.be

Contact West-Vlaanderen

Magda Nollet-Vermander
Beversesteenweg 495,
8800 Roeselare
tel. 051 251901
e-mail west-vlaanderen@kisangani.be

Contact: Kisangani

Paluku Muvatsi
e-mail palukumuv@gmail.com

Contact: Kinshasa

René Ngongo
e-mail renengongo2002@yahoo.fr

Redactieraad: Roger Huisman,
Magda Nollet-Vermander,
Rina Robben, Manja Scheuermann.

Hellinx Printing bvba

Een nieuwe Bankrekening

Vanaf **8 juni 2023** is ons rekeningnummer gewijzigd !

IBAN   **BE92 8919 5400 6023**

BIC   **VDSPBE91**

Heb jij een periodieke opdracht voor Kisangani vzw, pas die dan zo snel mogelijk aan, en gebruik bij eenmalige betalingen ook dit nieuwe rekeningnummer. Zo niet zal het geld terug op je rekening gestort worden, en niet bij Kisangani vzw terecht komen.

Bij de mededeling moet je vermelden '**gift van**' met je **naam** en je **rijksregisternummer**

Waarom nieuwe bankrekening ?

Onze huidige bank heeft ons eind april een droge brief geschreven dat ze onze bankrekening afsluit op 25 juni 2023. Een reden die- nen zij hier wettelijk niet voor te geven en dat doen ze dan ook niet. Na rondhoren in de sector blijkt dat vele VZW's door hun bank aan de deur worden gezet. Blijkbaar speelt de Europese en internationale wetgeving tegen witwaspraktijken hierbij een rol.

Nochtans zijn we al meer dan 25 jaar klant, heeft onze huidige bank heel regelmatig audits van onze werking gedaan, hebben wij externe controle van het ministerie van financiën, hebben we interne controlemechanismen, en leggen we ons financieel verslag jaarlijks neer bij de griffie.

Aanvullend hebben we een constant inkomsten- en uitgavenpa- troon, dat heel transparant en gemakkelijk te controleren is.

Daarom dienden we dan ook een klacht in bij onze huidige bank, en bij Febelfin (de federatie van de Belgische financiële sector).

Wij waren dan ook verplicht op zoek te gaan naar een nieuwe bank. Hiervoor kregen we van onze huidige bank amper 2 maan- den de tijd. Dit is ongelooflijk kort! We moesten immers meerdere banken bezoeken, een bank vinden die met ons in zee wilde gaan, een hoop papieren invullen, en dan wachten op de finale goedkeu- ring vanuit de hoofdzetel.

Snel bleek dat de grootbanken angstvallig vzw's (of die nu internationale overschrijvingen doen of niet) als nieuwe klanten afhouden, meestal ook zonder het geven van een duidelijke reden. Meermaals kwamen we terug thuis met lege handen.

We zijn dan ook blij dat VDK bank enthousiast was om ons als nieuwe klant te verwelkomen. We zijn blij jullie te kunnen melden dat ze in de top 3 van ethisch bankieren staat

Bovenstaand rekeningnummer is dus bij VDK Bank.

Ondertussen is onze klacht bij onze huidige bank nog in behandeling, en heeft onze klacht bij Febelfin geleid tot een antwoord 'we kunnen u niet helpen'.

Mocht je bij bovenstaande nog vragen of bedenkingen hebben, geef ons gerust een belletje of stuur een mailtje (info@kisangani.be).

Wouter Gevaerts

Kisangani: reisverslag april 2023 en de evolutie van 2010 tot 2023

In zijn boek noemde Walter Zinzen Kisangani een 'verloren stad' (Uitgeverij Van Halewyck, 2004), maar zijn reportage in *De Standaard* van 15 november 2003 droeg als titel 'Kisangani kruipt langzaam uit een bijzonder diep dal'. In mei 2002 hadden de RCD-machtshebbers (Rassemblement Congolais pour la Démocratie) er nog een bloedbad aangericht onder de eigen bevolking. Terwijl de Monuc (UNO) enkel toekeek.

In de zomer van 2010 was ik in Kisangani te gast bij Hugo en Manja, samen met Jean en Solange. Wij vlogen met Kenya Airways, over Nairobi en Entebbe, en verbleven in hotel Riviera. Wij hadden ruimschoots de tijd om kennis te maken met alle projecten van de vzw Kisangani, met de jonge universiteit (www.unikis.ac.cd) en met de talrijke enthousiaste medewerkers.

In april 2023 mocht ik er weerkeren, onder vakkundige leiding van Wouter en Rina, samen met fotograaf Sooi en Kris en met demograaf Patrick en Ria. Ditmaal via Kinshasa, met vluchten van Congo Airways en CAA (Compagnie Africaine d'Aviation) en met een verblijf in hotel Les Chalets (www.stanleyville.be/hotel_paillotes.html). Bij de landing in Kisangani sprong het vernieuwde luchthavengebouw (maar nog niet klaar) in het oog dat met Chinese steun wordt gefinancierd. En op de parking de nieuwe Toyota Hilux die onze ver-

eniging kon aankopen met steun van de provincie West-Vlaanderen. De jeep werd ingevoerd via de haven van Dar-es-Salaam in Tanzania en in een container vervoerd, met een ruime bocht door Oeganda om de oorlogszone rond Goma te vermijden.

De overheid asfalteert wegen, zoals de weg van het centrum naar de universiteit. Met aan weerszijden een diepe open riool die levensgevaarlijk is bij nacht. De nacht duurt van zes uur 's avonds tot zes uur 's morgens. *Saa moja usiku* (het eerste uur van de dag) is bij ons zeven uur.

De welvaart in de stad stijgt bij de hogere middenklasse. Zij bouwt comfortabele woningen in baksteen met hoge omheiningen. De duizenden toleka's (fietstaxi's) uit begin jaren 2000 zijn uit het straatbeeld verdwenen en vervangen door degelijke maar vervuilende Chinese motorfietsen. Zo een motorfiets kost 800 dolar.

Die prijs wordt afbetaald met ritjes tegen 500 Congolese frank of 25 dollarcent. Alle studenten hebben een gsm waarmee zij vooral selfies en tiktok-filmpjes maken. Er is dus meer geld in omloop. Dat geld zou deels afkomstig zijn van rijkere Congolezen die de gruwel in Oost-Congo zijn ontvlucht.

Ook het welzijn lijkt licht verbeterd. Weliswaar 'overleeft' 90% van de bevolking nog van dag tot dag in lemen hutjes of onder metalen golfplaten. Maar ik zag (bijna) geen kinderen meer met gezwollen buikjes door ondervoeding of met bruinros haar door een tekort aan vitaminen. Er patrouilleren ook veel minder militairen. De soldaten van

de Monusco zijn niet meer in Kisangani. Af en toe tracht een politieagent wat (bij) te verdienen, maar een tijdrovende onderhandeling en de stickers op de jeep helpen. Je voelt je veilig op straat. De bevolking durft haar ontgoocheling uiten over de aanpak van president Felix Tshisekedi.

Op het terrein van de faculteit 'wetenschappen' in het oosten van de stad, waarop ook het *guesthouse* staat waar Wouter en Rina verbleven, staat een hedendaags gebouw in duurzame materialen,

met ruime leslokalen en met een prachtig terras. De plannen zijn van een Belgische architect, de fondsen zijn Europees. Maar helaas vergat men de toiletten (die komen in een derde gebouw dat gepland is).

De projecten van de vereniging zijn gegroeid. Enkel de plantage in Simi Simi nabij de 'ferry' over de Lindi is teloorgegaan. Zij lag te kort bij het buitenverblijf van voormalig president Joseph Kabila die geen pottenkijkers duldt.

Op Djubu Djubu, het terrein van de universiteit ten westen van de stad, zijn er de rijstvelden, visvijvers en een varkensstal. Op Batiamaduka hebben we een robuuste waterpomp gefinancierd, die

we hebben mogen testen. Ook de school in Masako telt bijkomende leslokalen voor het groeiende aantal jongens en meisjes. Gelukkig maar, want de weg ernaar is haast onberijdbaar. Er zijn ook zonnepanelen gelegd.

Boven op visvijvers van Ngene Ngene staan kippenstallen. Het mest en de resten van de voeding voor de kippen dat door de houten vloeren valt, voedt de vissen. De tocht in een *piroque* over de Lualaba – zo heet de Congo stroomopwaarts van de Wagenia – naar het eiland Mbiye blijft een onvergetelijk

avontuur. Op het dak van het schooltje liggen kwaliteitsvolle zonnepanelen waarop de directeur bijzonder trots is.

In Masako betaalt de overheid de wedde van een deel van de onderwijzers gedeeltelijk en bovendien laattijdig; in Mbiye wordt geen van de leraars door de overheid betaald; in beide

gevallen omdat de onderwijzers nog niet op de juiste lijst staan; deze erkenningsvraag loopt ondertussen al meerdere jaren. Omdat onze vereniging dit inkomstenverlies overbrugt, hebben de onderwijzers de in totaal 800 kinderen nooit in de steek

gelaten.

De vreugde en de spontaniteit van de schoolkinderen, de inzet en de dankbaarheid van de medewerkers in de associaties en de oprechte vriendschap van de nauwgezette bestuurders van onze zustervereniging, de vzw naar Congolees recht 'Kisangani-Développement', enthousiasmeren je om de projecten van onze vereniging blijvend te steunen en leiden ertoe dat je 'je hart aan Afrika verliest'.

Lode Vrancken

FISCAAL ATTEST

U krijgt een fiscaal attest voor
GIFTEN vanaf € 40,00

Let op! Nieuw rekeningnummer!

U kunt uw **giften ook spreiden over verschillende stortingen per jaar** bv. door maandelijkse stortingen of door een doorlopende opdracht.

Voor giften gedaan in 2023 ontvangt u een fiscaal attest in de loop van de maand februari of maart 2024.

U kunt uw gift storten op de rekening van

Kisangani vzw
Bronstraat 31
3722 Kortesse
IBAN BE92 8919 5400 6023
BIC VDSPBE91

Gelieve bij mededeling te vermelden:

gift van "uw naam en voornaam en het **rijksregisternummer**

Tot 3 jaar na uw laatste gift ontvangt u gratis ons tijdschrift Boyoma.

**Als VZW kunnen wij
LEGATEN en GIFTEN ontvangen.**

LEGATEN

De notaris kan u het beste inlichten hoe u ons een legaat kunt nalaten.

In memoriam Prof. Benjamin Dudu Akaïbe

Dudu Akaïbe, één van de ‘founding fathers’ van Kisangani vzw, overleed op 12 april 2023 .

Als eerste assistent van Hugo Gevaerts in Kisangani, stond hij mee aan het begin van het project duurzame landbouw. Zijn jarenlange ervaring op vlak van Afrikaanse knaagdieren, heeft hem tot een internationale autoriteit gemaakt.

In 2010 was hij mee verantwoordelijk voor het organiseren van de “Boyekoli Ebale Congo 2010”, de expeditie op de Congostroom. Dit was een samenwerking tussen Congolese en Belgische wetenschappers, in het kader van 50 jaar Congolese onafhankelijkheid. Hij heeft een internationale reputatie opgebouwd op het vlak van biodiversiteit. Daarom werd hij directeur van het ‘Centre de Surveillance de la Biodiversité’ in Kisangani.

Vorig jaar werd hij nog Professor Emeritus.

We zullen hem missen.

Indrukken uit Congo

Na een kennismaking met de medereizigers (we waren met een groepje van 7 mensen waaronder Wouter en Rina natuurlijk) en het in orde brengen van talloze documenten, vertrokken we op 8 april jongstleden naar Congo.

Het was de start van een 'ongewone maar heel verrijkende' reis.

Enmaal aangekomen in Kinshasa werd ik overspoeld door enorm veel indrukken. Je weet niet waar eerst te kijken, luisteren, ruiken en voelen.

Het avontuur (want zo voelde het toch wel aan), kon beginnen.

Na het invullen van wat documenten op de luchthaven, (want zoals het een avontuurlijke reis betaamt, waren de valiezen van 3 mensen

uit onze groep er niet bij), volgde een rit naar het hotel.

Meteen werden er mij een aantal dingen duidelijk (of moet ik zeggen onduidelijk?). Het verkeer in Kinshasa is enkel te vergelijken met één groot termietennest! Chaos, zonder enige vorm van verkeersregels en veel te veel auto's. De duizenden

bromfietsen van Chinese makelij, maken het er niet meteen gemakkelijker op.

Daar onze binnenlandse vlucht naar Kisangani pas 2 dagen later vertrok, hadden we nog wat tijd om de hoofdstad te verkennen. Eén blik op het straatbeeld leerde me dat een ophaaldienst voor afval nog niet tot hier was doorgedrongen. De plaatselijke bevolking borstelt dan zelf maar alles wat bijeen. Dit wordt dan, bij gebrek aan een alternatief, gewoon ter plaatse opgestookt. Daar het afval hoofdzakelijk bestaat uit miljoenen plastic flesjes, maakt de vrijgekomen dampen zeer schadelijk.

De volgende morgen vertrokken we voor een vlucht naar Kisangani. Onmiddellijk kwamen we terecht in een heel ander straatbeeld.

De wegen (maar eigenlijk zijn ze die naam niet waardig) zijn erbarmelijk maar wel veel properder dan in Kinshasa.

Rijden, zelfs met een degelijke Jeep, is een heel huzarenstukje en u met de wagen verplaatsen gaat dus vaak tergend traag. Bij onze bezoeken aan de plaatselijke projecten zouden we dit nog meermaals ervaren. Vaak waren we uren onderweg en leken de projecten plots helemaal niet meer zo 'plaatselijk'.

Voor ons een 'tijdelijk ongemak'; voor de Congolezen een dagelijks gegeven!

Tevens werden we daar geconfronteerd met extreme armoede.

Het merendeel van de bevolking woont in hutjes van bamboe en bananenblaren; honger is een vast onderdeel van elke dag.

Dit alles is het resultaat van een jarenlange uitbuiting en een falende over-

heid.

Enkel initiatieven van onderuit, voor en samen met de bevolking, hebben kans op slagen.
En dit is nu net wat de VZW Kisangani al jaren probeert te doen.

Met heel veel enthousiasme en expertise wordt er van hieruit samengewerkt met zeer gemotiveerde mensen van de universiteit van Kisangani. Een samenwerking die gebaseerd is op wederzijds respect en vertrouwen.

De plaatselijke bevolking wordt zoveel als mogelijk bij deze projecten betrokken.

Volgens mij ligt hier ook de uitdaging voor de VZW in de toekomst. Hoe de bevolking nog beter inlichten en betrekken bij de projecten zodat zij op verloop van tijd op een duurzame manier in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien?

Het was een voorrecht om tijdens onze reis van deze initiatieven getuige te mogen zijn.

Weten dat er mensen en organisaties van buitenaf zijn die zich het lot van deze inwoners aantrekken, terwijl de eigen overheid de andere kant opkijkt, is voor hen meer dan zo maar een ruggensteun.

Toch is Congo niet allemaal 'kommer en kwel'.

Het land beschikt immers over grote troeven. De natuur is van een buitengewone schoonheid. Je kan alleen maar stil worden en genieten van de grootsheid van het regenwoud en de machtige

Congostroom.

Een tweede troef is de bevolking zelf. Elke dag opnieuw gaan zij gemotiveerd het gevecht aan om te overleven. Dat laatste mag je trouwens voor veel Congolezen letterlijk nemen. Deze uitdaging gaan zij

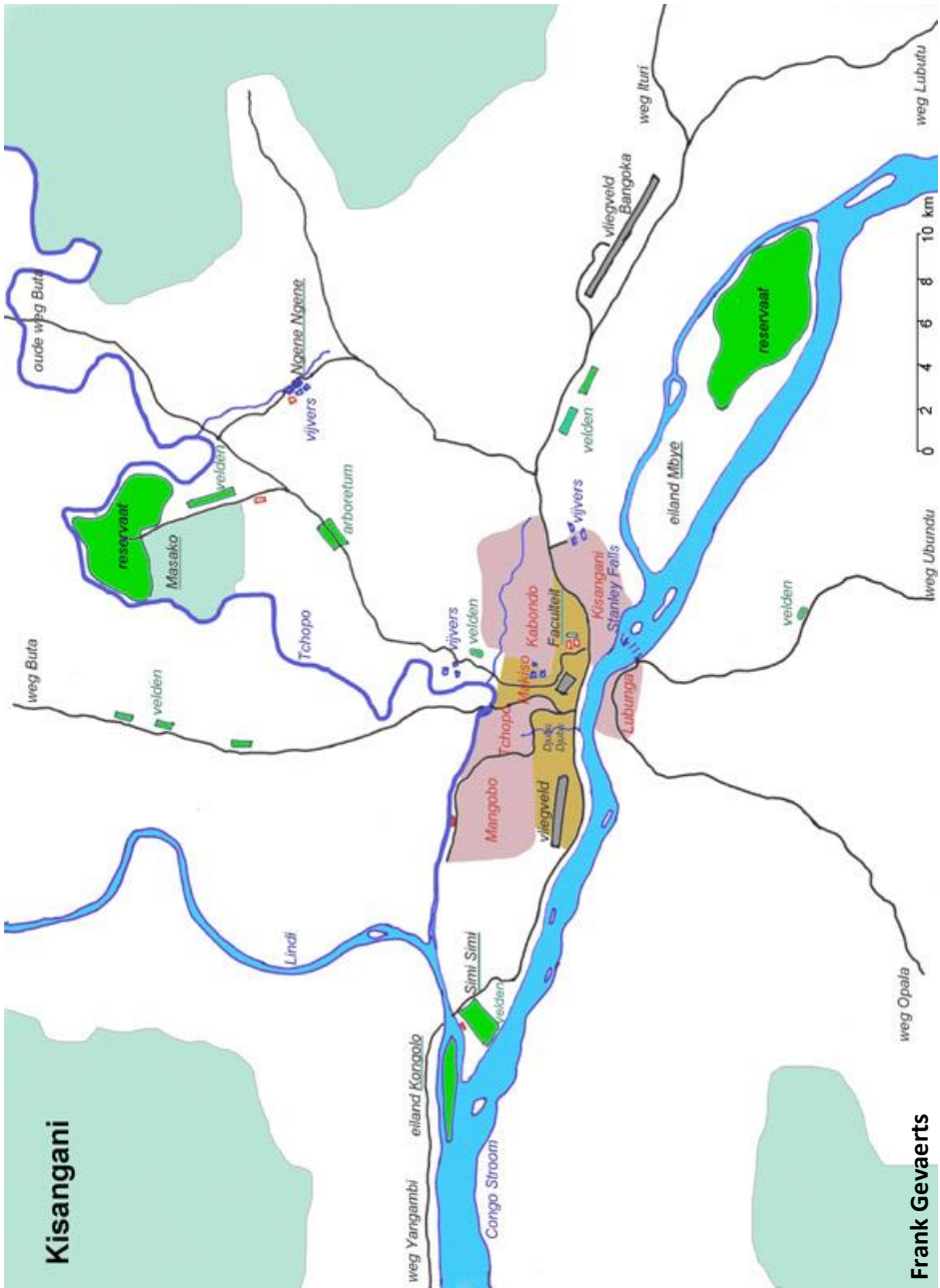
aan met een vriendelijkheid en hulpvaardigheid waar velen nog wat van zouden kunnen leren. Op deze manier bouwden zij, daar waar de overheid faalt, hun eigen 'sociaal systeem' uit.

Kortom, Congo is een heel veelzijdig land en zeker een bezoek waard!

Wouter en Rina, bedankt dat ik deze ervaring met jullie mocht delen. Het heeft, zoals ik al zei, diepe indrukken op mij nagelaten en mij als een 'rijker' mens laten terugkeren.

Kris Vangoidsenhoven

Kisangani

Frank Gevaerts

onze projecten in Kisangani krijgen steun van

VELE SCHENKERS

Koning Boudewijnstichting

INOX SYSTEMS Gent

Fonds Albert Büskens

LEYSEN HUMANITAS

Fonds Lokumo

P. GODFROID

Stad Bilzen

Salvatoriaanse Hulpactie vzw

Gemeente Lubbeek

Stad Roeselare

Stad Zottegem

Rotary District 2140
R.C. Bilzen-Alden Biesen
R.C. Genk-Staelen
R.C. Hasselt
R.C. Katwijk-Noordwijk (NI)
R.C. Maasland-Lanklaar
R.C. Siegen-Schloss (D)

Lions Club Hasselt